

Ed.

1129. Frumvarp til laga

[499. mál]

um breyting á lögum nr. 52/1966, um ríkisbókhald, gerð ríkisreiknings og fjárlaga, sbr. lög nr. 31/1982, um breyting á þeim lögum.

(Eftir 2. umr. í Ed., 5. júní.)

1. gr.

6. gr. laganna orðist svo:

Ríkisreikningur skiptist í tvo hluta, A-hluta og B-hluta.

A-hluti nær yfir fjárreiður ríkissjóðs og ríkisstofnana, þar með taldar almannatryggingar, en B-hluti yfir ríkisfyrirtæki og sjóði í ríkiseign, samkvæmt nánari ákvörðun ríkisreikningsnefndar.

2. gr.

20. gr. laganna orðist svo:

Með sköttum er í 1. tölulið 19. gr. átt við þá fjárhæð sem ríkið leggur á einstaklinga og félög án þess að beint framlag komi á móti frá ríkinu.

Í fjárlögum skal áætla tekjur af fjáröflunareinkasölum ríkisins og skulu skil þeirra til ríkissjóðs talin með sköttum, sbr. 1. tölulið 19. gr., en ekki með arðgreiðslum annarra fyrirtækja og sjóða í ríkiseign, sbr. 2. tölulið 19. gr., enda þótt reikningar einkasalanna séu í B-hluta ríkisreiknings.

3. gr.

40. gr. laganna orðist svo:

Lán sem ríkissjóður tekur til að endurlána ríkisfyrirtækjum eða öðrum aðilum skal færa um endurlánareikning ríkissjóðs í A-hluta.

4. gr.

62. gr. laganna orðist svo:

Frumvarp til fjárlaga skal samið með tilliti til þjóðhagsáætlunar, svo sem kveðið er á um í 2. gr. 1. nr. 13/1979. Skulu áætlanir um tekjur og gjöld í fjárlagafrumvarpi gerðar á sömu meginforsendum og þjóðhagsáætlun og þær spár sem eru hluti hennar, þar á meðal um breytingar verðlags og launa. Á sama hátt skulu þjóðhagsforsendur fjárlaga miðast við endurskoðaða þjóðhagsáætlun fyrir fjárhagsárið sem í hönd fer eins og hún liggur fyrir við afgreiðslu fjárlaga.

5. gr.

63. gr. laganna orðist svo:

Fjárlög skiptast í tvo hluta, A-hluta og B-hluta, á sama hátt og ríkisreikningur, sbr. 1. mgr. 6. gr.

6. gr.

64. gr. laganna orðist svo:

Í A-hluta fjárlaga skal áætla sundurliðuð gjöld og tekjur á rekstrarreikningi. Enn fremur skal áætla allar hreyfingar á innlendum og erlendum lánum ríkissjóðs, ríkisfyrirtækja og sjóða, svo og á lánum endurlánareiknings ríkissjóðs. Þó skal eigi getið lána sem greidd eru að fullu á sama ári og þau eru tekin.

7. gr.

65. gr. laganna orðist svo:

Í B-hluta fjárlaga skal áætla sundurliðuð gjöld og tekjur á rekstrarreikningi, lánahreyfingar og fjármunahreyfingar hvers aðila sérstaklega, og auk þess skal birta yfirlitsáætlanir, sbr. 51. gr., eftir því sem við verður komið.

8. gr.

66. gr. laganna orðist svo:

Fjárlagaárið skal afmarka eftir reglum sem um ræðir í II. kafla og allar sömu meginreglur skulu gilda um efnisskipun og sundurliðun fjárlaga og þær er gilda um ríkisreikning, að svo miklu leyti sem við á. Þó má sundurliðun í fjárlögum vera minni en í ríkisreikningi.

9. gr.

67. gr. laganna orðist svo:

Merkja skal sérstaklega þær fjárveitingar sem geyma má ef þær eru ónotaðar í lok reikningsárs. Geymsluheimildin skal gilda til fjögurra ára.

Ekki er heimilt að geyma fjárveitingar til venjulegs rekstrar ríkisstofnana eða annarra aðila sem slíkar fjárveitingar fá. Undanþágur má þó veita frá þessu ákvæði ef sérstakar ástæður eru fyrir hendi. Fjármálaráðherra ákveður nánar um geymslu ónotaðra fjárveitinga.

10. gr.

68. gr. laganna orðist svo:

Heimilt er fjármálaráðherra að láta sérstök yfirlit, sams konar eða hliðstæð þeim sem getið er um í VII. kafla, fylgja fjárlagafrumvarpi og fjárlögum, og jafnan skal fylgja skrá yfir ónotaðar fjárveitingar, sem gilda áfram sem fjárveitingarheimildir, og yfirlit um gjöld eftir eðli þeirra.

11. gr.

69. gr. laganna orðist svo:

Fjárlagafrumvarpi skal jafnan fylgja tölulegur samanburður við fjárlög síðasta reikningsárs og síðasta fullgerðan ríkisreikning.

12. gr.

Við lögin bætist ný grein sem verði 70. gr. og hljóði svo:

Með fjárlagafrumvarpi ár hvert skal leggja fram áætlun er lýsir í aðalatriðum meginstefnu í ríkisbúskapnum næstu þrjú árin eftir lok þess fjárhagsárs sem fjárlagafrumvarpið tekur til.

Með áætlun þessari skal sýna meðal annars:

1. Meginstefnu í ríkisfjármálum og þróun ríkisbúskaparins.
2. Samræmi milli stefnunnar í ríkisfjármálum og í efnahags- og atvinnumálum.
3. Stefnumótun um öflun tekna og skiptingu gjalda ríkisins.
4. Stefnumótun um framlög á fjárlögum til fjárfestingar ríkis, fjárfestingarsjóða, sveitarfélaga og einkaaðila.

13. gr.

Við lögin bætist ný grein er verði 71. gr. og hljóði svo:

Í frumvarpi til lánsfjárlaga skal leita heimilda til lántöku innanlands og utan, ábyrgðarheimilda og annarra nauðsynlegra fjármálaráðstafana að því marki sem slík ákvæði eru ekki í frumvarpi til fjárlaga. Sé í öðrum lögum en fjárlögum og lánsfjárlögum kveðið á um lántöku og ábyrgðarheimildir skal nýting þeirra ætíð vera innan þeirra marka sem sett eru í fjárlögum og lánsfjárlögum ár hvert. Í greinargerð með fjárlagafrumvarpinu skal ár hvert gerð grein fyrir heildarábyrgðarveitingum ríkissjóðs og skiptingu þeirra á helstu ábyrgðarflokka. Alþingi fjallar árlega um hámark veittra ábyrgða og setur mörk í lánsfjárlögum.

14. gr.

Við lögina bætist ný grein sem verði 72. gr. og hljóði svo:

Fjármálaráðherra skal leggja fyrir Alþingi fjárfestingar- og lánsfjáráætlun og skal hún vera hluti af greinargerð með fjárlagafrumvarpi hvers árs. Um áætlunina skal fjallað af fjárveitinganefnd Alþingis. Jafnhliða framlagningu fjárlagafrumvarps leggur fjármálaráðherra fyrir Alþingi frumvarp til lánsfjárlaga.

Undirbúningur áætlunarinnar skal vera á vegum fjármálaráðherra og skal Fjárlaga- og hagsýslustofnun hafa forgöngu um gerð áætlunarinnar í samvinnu við hlutadeigandi aðila.

15. gr.

Við lögina bætist ný grein sem verði 73. gr. og hljóði svo:

Í fjárfestingar- og lánsfjáráætlun skulu m. a. eftirtalin atriði koma fram:

1. Áætlun um opinberar framkvæmdir og spá um heildarfjárfestingu. Tekur þetta m. a. til fjármögnunar og fjárráðstöfunar ríkissjóðs, ríkisfyrirtækja, sjóða, sveitarfélaga og annarra opinberra aðila.
2. Áætlun um lánveitingar og fjármögnun fjárfestingarlánasjóða og sjóðstreymi lífeyrisjóða.
3. Heildaráætlun um erlendar lántökur opinberra aðila, atvinnuvega og einkaaðila. Einnig yfirlit um skuldbindingar þjóðarbúsins út á við og áætlaðar greiðslur afborgana og vaxta af erlendum skuldum minnst þrjú ár fram í tímann.
4. Yfirlit og spár um lána- og peningamarkaðinn í heild.

16. gr.

Við lögina bætist ný grein sem verði 74. gr. og hljóði svo:

Til undirbúnings fjárfestingar- og lánsfjáráætlunum skulu einstök ráðuneyti, í samvinnu við Fjárlaga- og hagsýslustofnun, gera tillögur hvert á sínu verksviði um einstakar opinberar framkvæmdir og fjárfestingarframlög til atvinnuvega og framlög til fjárfestingarlánasjóða. Jafnframt skulu þau gera grein fyrir mati sínu á fjárfestingarhorfum og fjármögnunarþörfum atvinnugreina þeirra sem þau fjalla um. Fjármálaráðherra ákveður nánar til hvaða verksviða tillögur þessar og greinargerðir skulu ná. Tillögur þessar og greinargerðir skulu gerðar um leið og fjárlagatillögur ráðuneyta og ákveður fjármálaráðherra skiladag þeirra til fjármálaráðuneytisins.

17. gr.

Við lögina bætist ný grein sem verði 75. gr. og hljóði svo:

Til undirbúnings fjárfestingar- og lánsfjáráætlunum skal á vegum einstakra ráðuneyta og í samvinnu við Framkvæmdastofnun ríkisins eftir nánari ákvörðun þeirra gera áætlanir um þróun einstakra atvinnugreina og fjárfestingar þeirra, sbr. og II. kafla laga nr. 97/1976, um Framkvæmdastofnun ríkisins, og V. kafla laga nr. 13/1979.

18. gr.

Við lögina bætist ný grein sem verði 76. gr. og hljóði svo:

Ríkisendurskoðun skal fylgjast með framkvæmd fjárlaga í umboði Alþingis.

19. gr.

Við lögina bætist ný grein sem verði 77. gr. og breytist röð annarra greina í samræmi við það. Greinin orðist svo:

Fjárlaga- og hagsýslustofnun skal annast hagsýslustarfsemi fyrir ríkisbúskapinn í því skyni að auka á hagkvæmni og ráðdeild í ríkisbúskapnum og í meðferð opinberra fjármuna.

Meðal þess háttar verkefna Fjárlaga- og hagsýslustofnunar skulu vera, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð:

1. mat á fyrirhuguðum ríkisframkvæmdum með tilliti til arðsemi, kostnaðar, nytja og þjóðfélagslegs gildis;
2. mat á kostnaði sem frumvörp hafa í för með sér fyrir ríkissjóð; skal slíkt mat liggja fyrir áður en ákvarðanir eru teknar enda sé því skilað til þingnefndar á tilskildum tíma;
3. athuganir á hagkvæmni í rekstri ríkisstofnana og ríkisfyrirtækja í því skyni að bæta rekstur og draga úr útgjöldum;
4. athuganir á hagræðingu í starfsemi ríkisstofnana og fyrirtækja og í samskiptum einstaklinga og fyrirtækja við ríkið.

Þessi verkefni skal Fjárlaga- og hagsýslustofnun leysa í samráði við hlutaðeigandi ráðuneyti og fjárveitinganefnd Alþingis.

20. gr.

Heiti XII. kafla laganna verði: **Um efnisskipan fjárlaga, um lánsfjárlög og um fjárfestingar- og lánsfjáráætlun.**

21. gr.

Með lögum þessum eru felld úr gildi ákvæði III. og VI. kafla laga nr. 13/1979, um stjórn efnahagsmála o. fl.

22. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.